

محل مهر شهرستان	تعداد صفحات: ۳ صفحه	 وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان شمالی مدیریت آموزش و پرورش شهرستان	بسمه تعالی
	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۱۱ زمان امتحان: ۱۰۰ دقیقه تعداد سوال: ۱۸ جمع نمرات: ۲۰ نمره		علوم و فنون ۳ دوازدهم انسانی نام و نام خانوادگی: شماره کلاسی: دبیر:

بدترین افراد کسانی هستند که میان مردم سخن چینی می‌کنند و بین دوستان خدا جدایی می‌اندازد. پیامبر اکرم (ص)

نمره	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	ردیف				
۰/۲۵	گزینه مناسب را انتخاب کنید. « شاعر وطنی واز موسیقی دانان بزرگ مشروطیت که عرصه هنر وی تصنیف ها و ترانه های میهنی بود » الف) فرخی یزدی ☐ ب) عارف قزوینی ☐ ج) ادیب الممالک فراهانی ☐ د) محمد تقی بهار ☐	۱				
۰/۵	نویسنده آثار مقابل کیست ؟ الف) چشم هایش ب) شوهر آهو خانم	۲				
۰/۵	در قرن ۱۲ و ۱۳ چه عواملی در ایجاد نهضت بازگشت ادبی تأثیر داشت؟ (دو مورد)	۳				
۰/۵	دومورد از ویژگی های فکری شعر دوره انقلاب را فقط نام ببرید .	۴				
۰/۷۵	هریک از موارد گروه الف در جدول زیر مربوط به کدامیک از شخصیت های گروه ب است . (در ستون ب یک مورد اضافه است)	۵				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) نویسنده نخستین رمان تاریخی دوره معاصر با نام « شمس و طغرا » ؟ ب) آغازگر داستان نویسی فارسی به شیوه ی نوین ؟ ج) از پیشتازان شعر مذهبی قبل از انقلاب که اشعار سپید او قابل توجه است و صاحب آثاری چون «صدای سبز» و «گوشواره های عرش» می باشد ؟</td> <td>محمدعلی جمال زاده محمد باقر میرزا خسروی قیصر امین پور سیدعلی موسوی گرمارودی</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف) نویسنده نخستین رمان تاریخی دوره معاصر با نام « شمس و طغرا » ؟ ب) آغازگر داستان نویسی فارسی به شیوه ی نوین ؟ ج) از پیشتازان شعر مذهبی قبل از انقلاب که اشعار سپید او قابل توجه است و صاحب آثاری چون «صدای سبز» و «گوشواره های عرش» می باشد ؟	محمدعلی جمال زاده محمد باقر میرزا خسروی قیصر امین پور سیدعلی موسوی گرمارودی	
الف	ب					
الف) نویسنده نخستین رمان تاریخی دوره معاصر با نام « شمس و طغرا » ؟ ب) آغازگر داستان نویسی فارسی به شیوه ی نوین ؟ ج) از پیشتازان شعر مذهبی قبل از انقلاب که اشعار سپید او قابل توجه است و صاحب آثاری چون «صدای سبز» و «گوشواره های عرش» می باشد ؟	محمدعلی جمال زاده محمد باقر میرزا خسروی قیصر امین پور سیدعلی موسوی گرمارودی					
۰/۷۵	درستی و نادرستی هر یک از عبارات های زیر را مشخص کنید. الف) باستان گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژه های کهن در زبان شعر دوره ی انقلاب محسوس است . صحیح ☐ غلط ☐ ب) اولین داستان جلال ال احمد «مدیر مدرسه» نام داشت که در مجله سخن به چاپ می رسید . صحیح ☐ غلط ☐ ج) منظومه «افسانه نیما» در واقع بیانیه شعر نو است . صحیح ☐ غلط ☐	۶				
۰/۷۵	سروده ی زیر از چه کسی است ؟ یک ویژگی ادبی (آرایه) و یک ویژگی فکری برای بیت زیر بنویسید . «باز امشب ای ستاره تابان نیامدی باز ای سپیده شب هجران نیامدی» نام شاعر : ویژگی فکری : ویژگی ادبی :	۷				
	موسیقی شعر (۶ نمره)					
۰/۵	تقطیع نمونه های زیر به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده است با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟ نوع آن را بنویسید . الف) دل پاک (U - - U) ب) نوای نی (U - - -)	۸				
	صفحه یک					
	ادامه سوالات در صفحه بعد					

۰/۵	نام و نام خانوادگی خود را تقطیع هجایی کنید (با گذاشتن علامت هجاها)
۱	<p>۱۰ ضمن یافتن وزن بیت ها ، بیان کنید کدامیک از بیت های زیر را می توان به دو صورت تقطیع به ارکان کرد ؟ هر دو وزن بیت مورد نظر را بنویسید . (نوشتن تقطیع در پاسخ لازم نیست)</p> <p>الف) آن چنان در هوای خاکِ درش ب) دی شیخ با چراغ همی گشت گردِ شهر</p> <p>می رود آب دیده ام که می پرس کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست</p>
۱	<p>۱۱ اختیار وزنی ابدال را در بیت زیر مشخص نمایید . به جان دوست که دشمن بدین رضا ندهد که دربه روی بیندند آشنایی را</p>
۱/۲۵	<p>۱۲ شعر نو زیر از سهراب سپهری را تقطیع هجایی و تقطیع به ارکان نمایید و نام ارکان را بنویسید . وبه آنان گفتم / هر که با مرغ هوا دوست شود / خوابش آرام ترین خواب جهان خواهد بود</p>
۱/۲۵	<p>۱۳ یک مصراع از بیت زیر را تقطیع هجایی و تقطیع به ارکان نمایید. و نام کامل بحر شعر را بنویسید . بنگر به روی زرد من وز سینه بنشان گرد من تا چند باشی دردمن درمان من شو ساعتی</p>
	زیبایی شناسی (۶ نمره)
۰/۵	<p>۱۴ در شعر زیر حافظ شعر کدام شاعر را تضمین کرده است ؟ خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش « بوی جوی مولیان آید همی »</p>
۰/۲۵	<p>۱۵ درستی و نادرستی عبارت ها را مشخص کنید . الف) مراعات نظیر آوردن واژه هایی در سخن است که باهم ارتباط معنایی غیر از تضاد داشته باشد . صحیح ☐ غلط ☐ ب) در عبارت « از تهی سرشار جویبار لحظه ها جاریست » آرایه متناقض نما به کار رفته است . صحیح ☐ غلط ☐ ج) تلمیح ، گنجاندن یک مفهوم کوتاه در سخنی بلند است . صحیح ☐ غلط ☐</p>
۱/۷۵	<p>۱۶ در هریک از بیت های زیر آرایه ایهام و ایهام تناسب را مشخص کنید و معانی مختلف واژه ای که این آرایه را به وجود آورده بنویسید . الف) عرضه کردم دو جهان بر دل کار افتاده ب) نگران با من استاده سحر / صبح می خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را بلکه خبر</p> <p>به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست</p>

۳	<p>در بیت های زیر اغراق، حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله را مشخص کنید و دلیل هر یک را بنویسید. (هر بیت یک آرایه و هر مورد ۰/۷۵ نمره)</p> <p>الف) چشم عاشق نتوان دوخت که معشوق نبیند ب) بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار ج) از آن مرد دانا دهان دوخته است د) شود کوه آهن چو دریای آب</p> <p>پای بلبل نتوان بست که بر گل نسراید نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت که بیند که شمع از زبان سوخته است اگر بشنود نام افراسیاب</p>	۴۶
	نقد و تحلیل نظم ونثر (۴ نمره)	
۲	<p>متن زیر را در قلمرو زبانی و ادبی تحلیل کنید. (دوو ویژگی زبانی و دو ویژگی ادبی)</p> <p>« این تنگ عیسی برای او (مولوی) نوعی ریاضت نفسانی بود، ناشی از خست و خشک دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتع می برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خط سیر روحانی خویش می یافت.»</p>	۱۷
۲	<p>شعر زیر از احمد عزیزی را از نظر ویژگی های فکری و ادبی شعر انقلاب بررسی کنید. (یک ویژگی فکری و سه ویژگی ادبی)</p> <p>عطر دوران جوانی می دهد عطر اخلاق پیمبر می دهد دانه های اشکش از الماس بود بر تن زهرا گل یاس کبود بر کبود یاس و سرخ نسترن</p> <p>یاس بوی مهربانی می دهد یاس بوی حوض کوثر می دهد حضرت زهرا دلش از یاس بود اشک می ریزد علی مانند رود گریه آری گریه چون ابر چمن</p> <p>ویژگی فکری : ویژگی های ادبی :</p>	۱۸
۲۰	ایام به کام	جمع

پاسخ تشریحی امتحان استان خراسان شمالی - ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۲

نویسنده: یاسین مهدیان

سوال «۱»: «ب»

سوال «۲»: الف: بزرگ علوی ب: علی محمد افغانی

سوال «۳»: ۱- تاراج کتابخانه اصفهان ۲- توجه به ادبیات در دربار قاجار ۳- تضعیف جامعه بر اثر شکست از

روسیه تزاری

سوال «۴»: ۱- روی آوردن به مفاهیم انتزاعی ۲- یکی از مهم‌ترین درون‌مایه‌ها، فرهنگ دفاع مقدس است.

سوال «۵»: الف) محمدباقر میرزا خسروی ب) محمدعلی جمال‌زاده ج) سیدعلی موسوی گرمارودی

سوال «۶»: الف) صحیح ب) غلط ج) صحیح

سوال «۷»: نام شاعر: سیدمحمدحسین بهجت تبریزی (شهریار) ویژگی ادبی: کاربرد آرایه استعاره در واژه «ستاره

تابان» ویژگی فکری: هجران یار و گلایه شاعر از نیامدن معشوق

سوال «۸»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه؛ که اختیار زبانی‌ست.

سوال «۹»:

سوال «۱۰»: الف) فعلاتن مفاعیلن فعلن ب) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن؛ که این وزن، دو گونه دسته‌بندی

هجایی دارد.

سوال «۱۱»: در رکن آخر مصراع دوم، «فعلن»، به «فعلن» تبدیل شده است که مصداق اختیار شاعری ابدال می‌باشد.

سوال «۱۲»:

وَبِآ نَانٍ / گفتم فعلاتن فعلن

U U / - - / - -

هر کِ با مر / غ ه وا دو / ست ش ود فاعلاتن فعلاتن فعلن

- U U / - - U U / - - U -

خا بَ شا را / م تَ رین خا / بِ جَ هان خا / هد بود فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

- - U / - - U U / - - U U / - - / - -

سوال «۱۳»:

بن گر بِ رو / ی زر دِ من / وز سی نِ بن / شان گر دِ من

- U - - / - U - - / - U - - / - U - -

رجز مثنی سالم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

سوال «۱۴»: رودکی

سوال «۱۵»: الف) صحیح ب) صحیح ج) غلط

سوال «۱۶»: الف) ایهام تناسب: «باقی»: ۱- بقیه، ۲- پاینده و جاوید؛ که با «فانی» تناسب دارد.

ب) ایهام: «نگران»: ۱- نگرنده، ۲- دلواپس

سوال «۱۷»: الف) اسلوب معادله: نمی‌توان عاشق را از دیدن معشوق منع کرد، همان‌طوری که نمی‌توان بلبل را از خواندن

برای گل، منع کرد.

ب) حس آمیزی: «خنده شیرین»: ترکیب دو حس شنوایی و چشایی

ج: حسن تعلیل: آوردن دلیل ادبی و غیرواقعی برای خاموش بودن و سکوت افراد دانا

د: اغراق: در شکوه و عظمت افراسیاب، اغراق صورت گرفته است.

سوال «۱۸»: ویژگی‌های زبانی: ۱- زیادنبودن واژگان عربی ۲- جملات صریح و نسبتاً کوتاه هستند.

ویژگی‌های ادبی: ۱- «خشک‌دستی» کنایه از خسیس بودن ۲- آرایه «تضاد» میان واژگان «تنگ‌عیشی» و «تمتع»

سوال «۱۹»: ویژگی فکری: توجه به اسوه‌های تاریخ اسلام

ویژگی‌های ادبی: ۱- قالب شعر، مثنوی است. ۲- کاربرد آرایه تشبیه (گریه چون ابر چمن...) ۳- کاربرد آرایه

اغراق (اشک می‌ریزد علی مانند رود)

مای دررس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir